

כ"ח טבת תשפ"א
12 ינואר 2021

עצירת גשמים וטמפרטורות גבוהות ינואר 2021

מחר צפוי להסתיים פרק ארוך של כ- 19 יום בהם היתה עצירת גשמים מוחלטת בכל הארץ. פרק זה התאפיין גם בטמפרטורות גבוהות ובפרט בחלקו השני שחל בינואר. מדובר באירוע יוצא דופן לחודשי החורף המרכזיים.

עצירת גשמים

עונת הגשמים באזורנו מאופיינת במערכות שפוקדות לפרקים את האזור וגורמות לגשמים וביניהם הפוגות של מספר ימים עם מזג אוויר נאה ולעיתים גם חמים. פרקי הזמן שבין המערכות עשויים להימשך לעיתים שבוע ויותר, אולם הפוגות של שבועיים ומעלה הן פחות שכיחות במיוחד בחודשי החורף המרכזיים (דצמבר, ינואר ופברואר). לאחרונה ירד גשם ברחב חלקי הארץ ב-23 בדצמבר 2020 ובמרכז הארץ ירד מעט גשם ב-24 בדצמבר. מאז לא ירד גשם, כך שאנחנו בעצירת גשמים של 19 ימים בכל הארץ ובחלק מהאזורים אף של 20 ימים.

מבדיקת עצירות גשמים בעבר, עולה כי היו בעבר מקרים דומים ואף ארוכים יותר, אולם הם נטו להתרחש בדרך כלל, בחלקם הגדול, בחודשים שאינם חלק מחודשי החורף המרכזיים לדוגמה: 27-28 ימים של עצירת גשמים מאמצע נובמבר עד אמצע דצמבר 2006, 27 ימים מאמצע פברואר עד אמצע מרץ 1984 ועוד.

עצירות גשמים ממושכות בחודשי החורף המרכזיים קרו בעבר, אולם הן לרוב לא היו מוחלטות ולא כללו את כל אזורי הארץ, לדוגמה: 15 בינואר עד 10 בפברואר 2015 (25 ימים), אך בפרק זה היו מעט גשמים באמצע בצפון הארץ. 23 עד 25 ימים בינואר 1955 ובינואר 1959 וגם במקרים אלה לא כלל חלקים מהצפון. כן ראוי להזכיר פרק ארוך מאמצע דצמבר 2013 עד תחילת מרץ 2014, בו היה מיעוט גשמים קיצוני, אולם לא היתה עצירת גשמים מלאה. עצירת גשמים מוחלטת בכל הארץ בחודשי החורף המרכזיים היתה מ-19 בדצמבר 1970 עד 9 בינואר 1971 אז היא נמשכה 21-22 ימים. ניתן גם לציין עצירת גשמים מלאה מעט קצרה יותר של 16-17 ימים בינואר 1993.

טמפרטורות גבוהות

במקביל לעצירת הגשמים שורחת טמפרטורות גבוהות והדבר בולט ב-7-10 ימים האחרונים. היום אף הגיעו הטמפרטורות ל-28 עד 29 מ"צ במישור החוף ובשפלה, אם כי יש לציין שכבר היו מקרים בהם נמדדו יותר מ-28 מ"צ בינאר באזורים אלו, כמו ב-2003, ב-1997, ב-1987 וב-1971. בשנה זו אף נמדדו כ-32 מ"צ במספר תחנות.

רצף הימים החמים יחסית, כפי שיש באירוע הנכחי, הוא יוצא דופן לחודש ינואר. במהלך רצף זה נמדדו 9 עד 10 ימים רצופים עם טמפרטורת מקסימום מעל 22 מ"צ בבית דגן ובאיילת השחר ומעל 24 מ"צ בבאר שבע. בירושלים נמדדו 12 ימים רצופים עם טמפרטורת מקסימום מעל 16 מ"צ בירושלים. רצף דומה התקבל לאחרונה בינואר רק 1971, במקביל לעצירת הגשמים שהיתה אז.

יש לציין כי בחודשים דצמבר ובפברואר היו מספר מקרים של רצפים דומים לנוכחי (3 עד 5 מקרים ב-60 עד 70 השנים האחרונות) ובירושלים היה גם רצף דומה בינואר 1936.